

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

VIDES
MINISTRIJA

PUBLISKAIS GADA PĀRSKATS 2005

SATURS

SATURS	2
LIETOTIE SAĪSINĀJUMI.....	3
PRIEKŠVārds	4
1.PAMATINFORMĀCIJA.....	5
1.1.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA.....	5
1.2.POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI, PAR KURIEM DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE IR ATBILDĪGA.....	6
1.3.PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES.....	6
2.IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	7
2.1.PĀRSKATA GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU	7
2.2.PĀRSKATA PERIODĀ REALIZĒTIE PROJEKTI.....	7
2.3.DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNU UN SUGU AIZSARDZĪBAS PLĀNU IZSTRĀDE UN UZRAUDZĪBA	9
2.3.1.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES FINANSĒTIE DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNI.....	9
2.3.2.CITU ORGANIZĀCIJU FINANSĒTIE DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNI.....	9
2.3.3.SUGU AIZSARDZĪBAS PLĀNI	10
2.3.4.DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNU KVALITĀTES UZLABOŠANA.....	10
2.3.5.MIKROLIEGUMI	12
2.3.6.ĪADT APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI	12
2.3.7.INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU UN INFORMĀCIJAS STENDU IZVEIDE ĪADT	13
3.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES IZSNIEGTĀS ATĻAUJAS	16
3.1.CITES	16
3.2.ATĻAUJAS	17
4.KARTOGRĀFIJA	19
5.PAPILDPIENĀKUMI	21
6.BUDŽETA INFORMĀCIJA	22
7.PERSONĀLS.....	23
7.1.PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA...	24
8.KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	26
8.1.PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI.....	26
8.2.SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA PAR CITES	27
8.3.SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA PAR ĪADT.....	29
8.4.SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU	30
9.DARBĪBA EUROPARC FEDERĀCIJĀ	31
10.PROGNOZES UN PLĀNI NĀKAMAJAM - 2006.GADAM.....	33

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

BEF – Baltijas vides forums

DL – Dabas liegums

DAP - Dabas aizsardzības plāni

DP - Dabas parks

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

ĪADT – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

LDF- Latvijas dabas fonds

LOB – Latvijas ornitoloģijas biedrība

LVAF – Latvijas vides aizsardzības fonds

NVO – nevalstiskās organizācijas

VAS LVM – Valsts akciju sabiedrība Latvijas valsts meži

VMD – Valsts meža dienests

VIDM – Vides ministrija

VVD – Valsts vides dienests

VVD RVP – Valsts vides dienesta Reģionālās vides pārvaldes

ZM – Zemkopības ministrija

CITES – Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

UNEP WCMC– United Nations Environment Programme World Conservation Monitoring Centre

PRIEKŠVārds

2005.gada maijā pagāja gads kopš Latvija ir iestājusies Eiropas Savienībā. Atskatoties uz paveikto redzams kā pievienošanās Eiropas Savienības valstu saimei sāk mainīt situāciju arī dabas aizsardzībā Latvijā. Ir gan pozitīvās lietas, gan negatīvās un ir daudzas jomas kur vēl attīstīties. Īpaši tas sakāms par sabiedrības informēšanu un Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklu NATURA 2000 apsaimniekošanu.

Izpratne, ka dabas aizsardzība nav tikai ierobežojumi, bet gan iespējas, joprojām nav plaši izplatīta. Iespēja saņemt kompensācijas, kāpēc nedrīkst cirst mežu, kāpēc nedrīkst būvēt, ko nozīmē konkrētais aizliegums, kā nekaitēt dabai pašam to nenojaušot ir visbiežākie sarunu temati satiekoties ar zemju īpašniekiem.

Dabu var aizsargāt dažādos veidos – būs reizes, kad aktīvi būs jādarbojas cērtot kokus un krūmus, pļaujot un noganot pļavas, aizdambējot grāvjus, bet citreiz labāk neko nedarīt un dabu netraucēt ar savu klātbūtni. Šos nepieciešamos darbus saprot dabas aizsardzības speciālisti, bet svarīgi, lai to saprastu arī citi. Cilvēku atbalsts ir būtiskākais nosacījums, lai dabas aizsardzība pastāvētu.

Lai saglabātu biotopus un sugas Dabas aizsardzības pārvalde aktīvi apsaimnieko īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Latvijas dažādās vietās, rīko seminārus un sniedz konsultācijas zemju īpašniekiem, valsts un pašvaldību institūcijām, lai tūristi iegūtu informāciju par dabas vērtībām un neapmaldītos uzstāda standus un norādes zīmes, ierīko takas, izdod bukletus, lai ārzemju apceļotāji nekļūtu par aizliegtu suvenīru ievadējiem Latvijā, izstrādā sociālās reklāmas. Darba lauks ir ļoti plašs, bet tas ir veids kā nosargāt mūsu dabu. Izvēloties dabas aizsardzību mēs nodrošinām to, ka arī nākamajām paaudzēm Latvija būs zaļa un daudzveidīga.

Rolands Auziņš

Dabas aizsardzības pārvaldes direktors

1.PAMATINFORMĀCIJA

1.1.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Dabas aizsardzības pārvalde ir vides ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas saskaņā ar 2005.gada 22.februāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.147 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums”. Dabas aizsardzības pārvalde tika izveidota ar mērķi nodrošināt Latvijas dabas vērtību saglabāšanu, veicināt sugu un biotopu aizsardzību, izveidot optimālu aizsargājamo dabas teritoriju tīklu un realizēt Vašingtonas konvencijas ieviešanu valstī.

Dabas aizsardzības pārvaldē ir izveidotas divas daļas – CITES Pārvaldības un atļauju daļa un Sugu un biotopu daļa, un vairāki sektori: kartogrāfijas, projektu sagatavošanas un ieviešanas sektors un administrācijas funkcijas atbalstošie sektori – juridiskais, finanšu sektors, personāla un lietvedības, sabiedrisko attiecību sektori.

DIREKTORS					
DIREKTORA VIETNIEKS	SUGU UN FINANŠU	PERSONĀLA	JURIDISKAIS	SABIEDRISKO	
	BIOTOPU SEKTORS	UN	SEKTORS	ATTIECĪBU	
KARTOGRĀFIJAS	DAĻA	LIETVEDĪBAS		SEKTORS	
SEKTORS		SEKTORS			
CITES PĀRVALDĪBAS UN					
ATĻAUJU DAĻA					
PROJEKTU					
SAGATAVOŠANAS UN					
IEVIEŠANAS SEKTORS					

Att. 1. Dabas aizsardzības pārvaldes struktūra

CITES pārvaldības un atļauju daļa (CPAD) izskata pieteikumus un sagatavo atļaujas Vašingtonas konvencijas aizsargājamo dzīvnieku un augu ieviešanai un izvešanai no valsts, izsniedz nemedījamo sugu indivīdu iegūšanas atļaujas Latvijā; izsniedz atļaujas zvejai īpašos vai zinātniskās izpētes nolūkos. CPAD izsniedz atļaujas nemedījamo dzīvnieku

turēšanai iežogotās platībās, kuri izmantojami dzīvnieku izcelsmes produktu ieguvei vai sugas selekcijai, veic kolekciju reģistrēšanu un pārbauda to atbilstību atļauju nosacījumiem.

Kartogrāfijas sektors nodrošina kartogrāfiskā un cita informatīvā materiāla par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (ĪADT) pieejamību, kā arī sabiedrībai (sagatavo un nodrošina dabas aizsardzības plānu izstrādātājus ar pieejamo ĪADT kartogrāfisko materiālu).

Sabiedrisko attiecību sektors atbildīgs par sabiedrības informēšanu, dabas apziņas veidošanu, Dabas aizsardzības pārvaldes tēla popularizēšanu un mājas lapas uzturēšanu un atjaunošanu.

Sugu un biotopu daļa organizē īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības plānu un dabas aizsardzības plānu īpaši aizsargājamām dabas teritorijām izstrādāšanu un uzraudzību, un sabiedrības iesaistīšanu šajā procesā, izskata mikroliegumu pieteikumus, kuri ierosināti ārpus meža zemēm; uzrauga apsaimniekošanas pasākumu, ko finansē Dabas aizsardzības pārvalde, realizāciju īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

1.2.POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI, PAR KURIEM DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE IR ATBILDĪGA

Dabas aizsardzības pārvalde savas kompetences ietvaros īsteno ar dabas aizsardzību saistīto normatīvo aktu izpildi un nodrošina vienotas dabas aizsardzības un dabas resursu izmantošanas politikas realizēšanu.

Dabas aizsardzības pārvaldei saskaņā ar nolikumu ir noteiktas šādas funkcijas:

1. koordinēt Saeimas un Ministru kabineta izveidoto īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldīšanu;
2. īstenot valsts dabas aizsardzības politiku sugu un biotopu aizsardzības jomā;
3. veikt uzraudzības institūcijas funkcijas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām.

1.3.PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES

Padotībā esošo iestāžu nav.

2.IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1.PĀRSKATA GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU

Dabas aizsardzības pārvaldes uzdevumi ir organizēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu, kā arī sugu un biotopu aizsardzības plānu izstrādi, veicināt to ieviešanu, veikt Vašingtonas konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (*CITES*) uzraudzību.

2005.gadā Pārvalde, nosakot prioritāros uzdevumus, kā vienu no galvenajiem izvirzīja kvalitatīvu dabas aizsardzības plānu izstrādāšanu, sekojot izstrādes procesam un organizējot apmācības seminārus gan izstrādātājiem, gan interešu grupu pārstāvjiem, kas iesaistīti šajā procesā.

Realizējot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanu 2005.gadā, kā prioritāte tika izvirzīta pļavu biotopu apsaimniekošana, informācijas zīmju uzstādīšana un tūristu plūsmas organizēšana ĪADT.

ES likumdošanas normu ieviešana, kvalifikācijas paaugstināšana un ciešāka sadarbība ar ES un citām CITES uzraudzības institūcijām pasaulē bija galvenie Pārvaldes uzdevumi, veicot CITES konvencijas uzraudzības funkciju Latvijā.

2.2.PĀRSKATA PERIODĀ REALIZĒTIE PROJEKTI

■ Pārskata periodā ES programmas *Life Nature* ietvaros finansiāli tika atbalstīti vairāki Latvijas projekti, bet trijos no tiem Dabas aizsardzības pārvalde ir sadarbības partnere:

1. *Management of fire-bellied toads of the Baltic region;*
2. *Implementation of mire habitat management plan in Latvia;*
3. *Management of Latvian floodplains for EU priorities species.*

Līdz ar to tuvākajos gados Dabas aizsardzība pārvaldes darbība, kas saistīta ar dabas aizsardzības plānu, biotopu atjaunošanu un apsaimniekošanu, infrastruktūras veidošanu, kā arī informācijas materiālu izdošanu, būs galvenokārt *Life Nature* projektu teritorijās:

- DL „Svētes paliene”,
- DL „Lielupes palienes pļavas”,
- DP „Durbes ezera pļavas”,

- DL „Užavas lejtece”,
- DL „Klāņu purvs”,
- DP „Laukezers”,
- DL „Cenas tīrelis”,
- DL „Stiklu purvi”,
- DL „Vesetas paliens purvs”.

■ ERAF projekts „Vides sakārtošana un ekotūrisma infrastruktūras izveide dabas parka Embūtes pauguraine” teritorijā” - sīkāk sadaļā Infrastruktūras objektu un informācijas stendu izveide ĪADT.

LVAF finansētie projekti:

- Īpaši aizsargājamo biotopu apsaimniekošana, atpazīšana un dabas aizsardzības plāna ieviešana - sīkāk sadaļā Dabas aizsardzības plānu kvalitātes uzlabošana.
- NATURA 2000 teritoriju robežu precizēšana atbilstoši aktualizētam kartogrāfiskajam materiāla – sīkāk sadaļā Kartogrāfija.
- Informatīvā kampaņa par ierobežoti izmantojamām sugām - sīkāk sadaļā Sabiedrības informēšana un izglītošana par CITES.
- ĪADT vienotais stils un informatīvās zīmes - sīkāk sadaļā Sabiedrības informēšana un izglītošana par ĪADT.

2.3.DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNU UN SUGU AIZSARDZĪBAS PLĀNU IZSTRĀDE UN UZRAUDZĪBA

2.3.1.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES FINANSĒTIE DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNI

2005.gadā Dabas aizsardzības pārvaldes darbība, kas saistīta ar dabas aizsardzības plānu, biotopu atjaunošanu un apsaimniekošanu, infrastruktūras veidošanu, kā arī informācijas materiālu izdošanu, galvenokārt ir veikta *Life Nature* projektu teritorijās.

Pārskata periodā par Pārvaldes finansējumu tika izstrādāti 7 dabas aizsardzības plāni šādām īpaši aizsargājamām daba teritorijām: DL „Sitas un Pededzes paliene” - Balvu rajons (870 ha), DL „Mugurves pļavas” - Gulbenes rajons (317 ha), DP „Dvietes paliene” - Daugavpils rajons (4989 ha), DL „Užavas augštece” - Kuldīgas rajons (688 ha), DL „Klāņu purvs” - Ventspils rajons, (1615 ha), DL „Vesetas palienes purvs” - Aizkraukles rajons (424 ha). DL „Kadiķu nora” - Talsu rajons (4 ha).

Saistībā ar šiem dabas aizsardzības plāniem Sugu un biotopu daļas darbinieki piedalījušies 7 informatīvajās sanāksmēs, 7 publiskajās apspriešanās, ir noorganizētas 14 uzraudzības grupas sanāksmes, sniegtas konsultācijas plānu izstrādātājiem.

Ar vides ministra 05.09.2005. rīkojumu Nr.288 apstiprināts dabas lieguma “Kadiķu nora” dabas aizsardzības plāns. Ar vides ministra 04.01.2006. rīkojumu Nr.2 apstiprināts dabas lieguma “Užavas augštece” dabas aizsardzības plāns, ar vides ministra 03.02.2006. rīkojumu Nr.48 apstiprināts dabas lieguma “Mugurves pļavas” dabas aizsardzības plāns, ar vides ministra 21.03.2006. rīkojumu Nr.188 apstiprināts dabas parka “Dvietes paliene” dabas aizsardzības plāns un ar vides ministra 27.03.2006. rīkojumu Nr.133 apstiprināts dabas lieguma “Klāņu purvs” dabas aizsardzības plāns.

2.3.2.CITU ORGANIZĀCIJU FINANSĒTIE DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNI

Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieki piedalījās arī citu organizāciju finansēto dabas aizsardzības plānu uzraudzībā. 2005.gadā ar citu organizāciju finansiālu atbalstu tika uzsākts darbs pie 36 dabas aizsardzības plānu izstrādes. Dabas aizsardzības plāni strādāti šādās ĪADT: DL “Cenas tīrelis”, DL “Stiklu purvi”, DL “Plieņciema kāpa”, DL “Kalnciema pļavas”, DP “Salacas ieleja” 3 posmiem – „Salacgrīva”, „Mazsalaca – Staicele”, „Staicele – Rozēni”, DL “Rucavas īvju audze”, DL “Nīcas īvju audze”, DP “Pape”, DL “Čužu purvs”, DL “Stompaku purvi”, DL “Posolnīca”, DL “Burtnieku ezera pļavas”, DL “Randu pļavas”, DP „Kurjanovas ezers”, DL „Kadājs”, DL „Gaujienas

priedes”, DL „Vitrupe ieleja”, DL „Ābeļi”, DL „Jašas - Bicānu ezers”, DL „Paņemūnes meži”, DL „Pašulienes mežs”, DL „Ances purvi un meži”, DL “Klaucānu - Priekulānu ezeri”. DP “Rāzna”, DL “Ummis”, DL „Sedas purvs”, DL “Pilskalnes Siguldiņa”, DL „Zilaiskalns”, dendroloģiskie stādījumi „Kalsnavas arboretums”, AAA „Ziemeļgauja”, ZBR lieguma zona “Vidusburtnieks”, ZBR lieguma zona “Ziemeļu purvi”, “Ungura ezers”. Saistībā ar šiem dabas aizsardzības plāniem Sugu un biotopu daļas darbinieki piedalījušies 87 uzraudzības grupu sanāksmes, 7 sabiedriskajās apspriešanās un 20 informatīvās sanāksmes.

Lai realizētu vienu no galvenajiem Dabas aizsardzības pārvaldes izvirzītajiem uzdevumiem - kvalitatīvu dabas aizsardzības plānu izstrādāšanu, sekojot izstrādes procesam, tādējādi Sugu un biotopu daļas darbinieki pārskata periodā piedalījušies 124 sanāsmēs.

Līdz 2005.gada beigām tika apstiprināti 35 dabas aizsardzības plāni, piemēram, ar vides ministra 04.11.2005. rīkojumu Nr.357 dabas parkam “Salacas ieleja” 3 posmiem – „Salacgrīva”, „Mazsalaca –Staicele”, „Staicele – Rozēni” un dabas liegumam „Randu pļavas”.

2.3.3.SUGU AIZSARDZĪBAS PLĀNI

Ar Dabas aizsardzības pārvaldes finansējumu organizēta divu sugas aizsardzības plānu izstrāde. Plānu izstrādes gaitā tika organizētas 4 sanāksmes, kurās piedalījās ieinteresēto institūciju pārstāvji. **Izstrādāts un apstiprināts sugas aizsardzības plāns lapkoku praulgrauzim *Osmoderma eremita* un melnajam stārķim *Ciconia nigra*. Lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* sugas aizsardzības plāns apstiprināts 28.12.2005. ar vides ministra rīkojumu Nr.428, bet sugas aizsardzības plāns **melnajam stārķim *Ciconia nigra*** apstiprināts 14.04.2005. ar vides ministra rīkojumu Nr.140.**

2.3.4.DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNU KVALITĀTES UZLABOŠANA

Lai celtu dabas aizsardzības plānu kvalitāti un lai paaugstinātu rakstītāju, uzraudzītāju un plānu realizētāju kvalifikāciju, kā arī, lai iesaistītu dabas aizsardzības plānu sagatavošanā plašāku auditoriju, Dabas aizsardzības pārvalde 2005. gadā realizējusi projektu „Īpaši aizsargājamo biotopu apsaimniekošana, atpazīšana un dabas aizsardzības plāna ieviešana”, dažādos Latvijas reģionos organizējot trīs apmācību seminārus. Šāds projekts tika uzsākts, jo nepieciešama ne tikai aizsardzības statusa piešķiršana īpaši aizsargājamo biotopu veidiem, bet arī to aktīva apsaimniekošana, uzturot biotopa stāvokli, vai arī novēršot iepriekšējās saimnieciskās darbības sekas. Tā kā šāda aktīva biotopu apsaimniekošana, ar

mērķi saglabāt tajos dabas vērtības, ir uzsākta salīdzinoši nesen, pieredze par apsaimniekošanas metodēm dažādiem biotopu veidiem, sasniedzamiem mērķiem, un rezultātu novērtēšanas kritērijiem ir nepilnīga. Projekta ietvaros rīkoti semināri veicina dažādu īpaši aizsargājamu biotopu (ezeru biotopi, pļavas, piejūras biotopu kompleksi un kadiķu audzes) apsaimniekošanas efektivitāti.

No 30.jūnija līdz 01.jūlijam tika organizēts seminārs Smiltēnē, tā tēma “Pļavas un to apsaimniekošana; Dabas aizsardzības plāni un to ieviešana”.

Att.2. Seminārs “Pļavas un to apsaimniekošana; DAP un to ieviešana”

No 25.jūlija līdz 26.jūlijam tika organizēts seminārs Limbažos, tā tēma “Ezeru biotopi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās”.

No 06.oktobra līdz 07.oktobrim tika organizēts seminārs Jūrkalnē semināra tēma „Piejūras biotopu kompleksi, kadiķu audzes kaļķainās pļavās un to saglabāšana”.

Semināros kopumā piedalījās 98 dalībnieki, kas bija esošie vai potenciālie dabas aizsardzības plānu izstrādātāji, pasūtītāji, kā arī īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekotāji no visiem Latvijas reģioniem.

2.3.5. MIKROLIEGUMI

2005. gadā ir izvērtēti 12 mikroliegumu veidošanas priekšlikumi (Talsu rajonā, Ventspils pilsētā un rajonā, Jēkabpils rajonā, Rīgas rajonā). Par mikroliegumu izveidi tika informēti ieinteresēto institūciju pārstāvji no pašvaldībām, VVD Reģionālajām vides pārvaldēm, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras un Vides ministrijas, kā arī zemju īpašnieki vai lietotāji.

Pārskata periodā turpināta 2004. gadā ierosināto mikroliegumu (Pāvilostā un Carnikavā) strīdus situāciju skaidrošana.

2.3.6. ĪADT APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI

Apsaimniekošanas pasākumiem Dabas aizsardzības pārvalde pārskata periodā reto un īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu, kā arī aizsargājamo biotopu uzturēšanas un atjaunošanas pasākumiem veltījusi ievērojamus finansiālus resursus. Ir veikta pļavu pļaušana un krūmu ciršana septiņās ĪADT: DL „Diļļu pļavas”, DL „Gudenieki”, DL „Liepājas ezers” Vītīņu pļavas, DL „Mazie Kangari”, DL „Užavas augštece”, DL „Vērenes gobu un vīksnu audze” DP „Zvārdes meži”.

Att. 3. Apsaimniekota palieņu pļava DL „Užavas augštece”

Kopumā darbi veikti vairāk kā 237 ha platībā.

Papildus tam Daugavas loku dabas parka teritorijai nomainītas robežzīmes, DL „Babītes ezers” iezīmētas dabā sezonas un stingrā režīma zonas, DL „Mežmuižas avoti” veikta krūmu ciršana ap ozoliem, bet dižkokam „Rūtiņu kļava” veikta bīstamo zaru apzāģēšana.

Att. 4. Iezīmēta stingrā režīma zona DL „Babītes ezers”

2.3.7.INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU UN INFORMĀCIJAS STENDU IZVEIDE ĪADT

Tūrisma un vides izglītības infrastruktūras objektu veidošana veikta vairākās teritorijās, piemēram, turpināta DP „Daugavas loki”, DL „Gudenieki”, DL „Liepājas ezers” Vītiņu pļavās un DL „Mežmuižas avoti”. Visās minētajās ĪADT ir izveidotas dabas takas (kopā ~7 km).

Att. 5. Infrastruktūras izveides process DL „Gudenieki”

Informatīvie stendi izveidoti arī vairākiem objektiem DL „Gudenieki” un 6 dižkokiem.

Att. 6. Informatīvais stends DL „Gudenieki”

ERAF projekta ietvaros „Vides sakārtošana un ekotūrisma infrastruktūras izveide dabas parka „Embūtes pauguraine” teritorijā” DP „Embūtes pauguraine” uzsākta informācijas centra būvniecība, izgatavoti un izvietotas vairāk kā 20 informatīvās zīmes un stendi. Izgatavotas un uzstādītas ekotūrisma taku infrastruktūras konstrukcijas. Veikti meža sakopšanas darbi, sakārtotas skatu vietas. Izsludināts atklāts konkurss par Ekotūrisma informācijas un izglītošanas centra rekonstrukcijas darbiem un izvēlēts būvuzņēmējs. Veikta ekspozīcijas maketa digitālā izstrāde 3D kartes formātā.

Att. 7. Infrastruktūras izveide DP „Embūtes pauguraine”

Tabulā Nr.1. sistematizēti Dabas aizsardzības pārvaldes un LVAF finansētie apsaimniekošanas pasākumi

Nr.	Izpildītājs	Teritorija	Veiktie pasākumi
1.	Zvejnieku saimniecība „Alata D”	Dabas liegums „Babītes ezers”	Lieguma zonu iezīmēšana dabā
2.	DP „Daugavas loki” administrācija	Dabas parks „Daugavas loki”	Dabas tūrisma takas labiekārtošana un uzturēšana 2,8 km, ainavas loga veidošana 0,5 ha, gājēju tiltiņa un soliņu (30 gab.) uzstādīšana, robežzīmju nomaiņa.
3.	Alsungas pagasta padome	Dabas liegums "Diļļu pļavas"	Krūmu ciršana 10,2 ha.
4.	Grobiņas pagasta padome	Dabas liegums "Vītiņu pļavas"	Noganišana 119 ha, aploka atjaunošana 3,3 km, dabas takas labiekārtošana 1 km, krūmu ciršana 3 ha, pļavu pļaušana 2 ha.
5.	Allažu pagasta padome	Dabas liegums "Mazie Kangari"	Krūmu ciršana 1,9 ha, atkritumu savākšana, pļavu pļaušana 1 ha, pļavu pļaušana 1 ha.
6.	Gudenieku pagasta padome un pašnodarbinātā persona Tenis Pīpkalējs	Dabas liegums "Gudenieki"	Noganišana 1 ha, krūmu ciršana un novākšana 3 ha, atvašu pļaušana 3 ha, dabas takas uzturēšana un laipu uzstādīšana, informatīvo stendu izgatavošana un uzstādīšana 4 gab.
7.	Madlienas pagasta padome	Dabas liegums "Vērenes vīksnu un gobu audze"	Pļavu pļaušana 4,66 ha
8.	Paju sabiedrība „Alsunga”	Dabas liegums "Užavas augštece"	Pļavu pļaušana 83,3 ha
9.	Allažu pagasta padome	Dabas liegums „Mežmuižas avoti”	Krūmu ciršana 2 ha, pļavu pļaušana 1,2 ha, autostāvvietas labiekārtošana, dabas takas uzturēšana 1 km, avota dobes un dzirnavdīķa tīrīšana 0,7 ha.
10.	Zemnieku saimniecība „Tulci”	Dabas parks „Zvārdes meži”	Krūmu ciršana un novākšana 10 ha.
11.	Pašnodarbinātā persona Iveta Ence	Dižkoki: Rūtiņu kļava	Veikta Rūtiņu kļavas bīstamo zaru apzāģēšana un pārseguma uzstādīšana.
12.	Dabas liegums "Užavas augštece"	Dižkoki: Turbu, Zaubes, Černausku ozoli, Sasmakas elku liepa, Rūtiņu un Grantskalnu kļavas	Izveidoti un uzstādīti informatīvie stendi.

3.DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES IZSNIEGTĀS ATĻAUJAS

3.1.CITES

Dabas aizsardzības pārvalde Latvijā veic CITES pārvaldības institūcijas funkciju – tā ir atbildīga par atļauju izsniegšanu un iesaistīto organizāciju koordinēšanu. CITES ir Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (Vašingtonas konvencija). Tā ar īpašu atļauju sistēmas palīdzību regulē un seko līdzi tirdzniecībai ar savvaļas augiem un dzīvniekiem, kā arī no tiem gatavotiem izstrādājumiem. 2005. gads atšķīrās no iepriekšējiem ar to, ka, iestājoties ES ir mainījusies arī atļauju izdošanas kārtība un nosacījumi.

Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvalde ir izskatījusi 106 CITES atļauju un CITES sertifikātu pieprasījumus, izdodot 15 CITES sertifikātus un 104 CITES importa, eksporta, reeksporta atļaujas, kā arī tika sagatavota un nosūtīta atskaite par 2004. gadā izsniegtajām atļaujām CITES sekretariātam un UNEP WCMC, kā arī Eiropas Komisijai.

Nevienā citā jomā Dabas aizsardzības pārvaldei starptautiskā mērogā nav deleģētas tik atbildīgas funkcijas kā CITES konvencijas ieviešanā.

Kā pilntiesīga ES locekle pārskata periodā Latvija piedalās ES dalībvalstu Komisiju darba grupu sanāksmēs par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām. Dabas aizsardzības pārvalde ir nodrošinājusi dalību 03.03.2005.-European Commission "*33th meeting of the Committee on Trade in Wild Fauna and Flora*", 14.06.2005. - European Commission "*34th meeting of the Committee on Trade in Wild Fauna and Flora*", 13.10.2005. - European Commission "*35th meeting of the Committee on Trade in Wild Fauna and Flora*", 26.04.2005. „*10th Meeting of the Wildlife trade Enforcement Group*”, 10.11.2005. „*11th Meeting of the Wildlife trade Enforcement Group*” darba grupu sanāksmēs.

Veicot CITES uzraudzības institūcijas funkciju, Dabas aizsardzības pārvaldei ir svarīga informācijas apmaiņa un sadarbība ar citām CITES izpildinstitūcijām Latvijā, kā Sanitāro robežinspekciju, Rīgas muitas lietu kontroles daļu, Galveno muitas pārvaldi, Valsts vides dienestu.

Uzmanība tika pievērsta Vašingtonas konvencijas ieviešanā iesaistīto institūciju sadarbības procesam un iespējām šo sadarbību uzlabot. Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvalde organizēja vairākus semināru muitas darbiniekiem, gan braucot tieši uz muitas kontroles robežpunktiem, gan lasot lekcijas muitas brokeriem Rīgas Tehniskajā universitātē.

Pārskata periodā tika organizēts arī kopīgs seminārs muitas darbiniekiem un VVD Reģionālo vides pārvalžu darbiniekiem. Seminārs parādīja, ka Latvijā joprojām nav sakārtota CITES ieviešanu regulējošo normatīvo aktu sistēma, kā arī ne vienmēr izdodas veiksmīga sadarbība starp institūcijām, kas iesaistītas CITES ieviešanā valstī (Muita, zinātniskās organizācijas, Valsts vides dienests u.c.).

Att. 8. Muitnieku apmācības seminārs Pāternieki muitas punktā

3.2.ATĻAUJAS

2005. gadā Pārvalde realizēja virkni funkciju, kas tai ir deleģētas Latvijas normatīvajos aktos, lai izdotu atļaujas:

- nemedījamo sugu indivīdu iegūšanai;
- zvejai īpašos nolūkos vai zinātniskās izpētes nolūkos;
- dzīvnieku izcelsmes produktu ieguvei vai sugas selekcijai izmantojamo savvaļas nemedījamo dzīvnieku turēšanai nebrīvē;
- savvaļas dzīvnieku turēšanai nebrīvē un savvaļas dzīvnieku kolekciju izveidošanai;
- zivju sugu pārvietošanai un jaunu sugu ieviešanai;
- ģenētiski modificēto organismu apzinātai izplatīšanai vidē.

Tika izdotas:

- 17 nemedījamo sugu indivīdu iegūšanas atļaujas;
- 102 atļaujas (licences) zvejai īpašos nolūkos vai zinātniskās izpētes nolūkos;
- 6 dzīvnieku izcelsmes produktu ieguvei vai sugas selekcijai izmantojamo savvaļas nemedījamo dzīvnieku turēšanai nebrīvē;
- 3 atļaujas savvaļas dzīvnieku turēšanai nebrīvē un savvaļas dzīvnieku kolekciju izveidošanai;

2005. gadā pēc ekspertu atzinuma tika saglabāta kvota parka vīngliemeža (*Helix pomatia*) iegūšanai, atļaujot ievākt 200 tonnas. Izdodot ierobežoti izmantojamo, nemedījamo sugu atļaujas, viena atļauja vīngliemežu ievākšanai tika piešķirta konkursa rezultātā.

Kopā ar VVD Reģionālo vides pārvalžu un Pārtikas un veterinārā dienesta pārstāvjiem tika apsekotas 11 iežogotās platības dzīvnieku turēšanai produktu ieguvei vai sugas selekcijai un 5 reģistrētās dzīvnieku kolekcijas. Par iežogoto platību dzīvnieku turēšanai produktu ieguvei vai sugas selekcijai un dzīvnieku kolekciju apsekošanu tika sastādīti pārbaudes akti.

Att. 9. Iežogoto platību apsekošanas process

Lai uzlabotu Dabas aizsardzības pārvaldes, VVD Reģionālo vides pārvalžu un Pārtikas un veterinārā dienesta apsekošanas sadarbību - iežogoto platību dzīvnieku turēšanai produktu ieguvei vai sugas selekcijai un dzīvnieku kolekciju pārbaudei, Dabas aizsardzības pārvalde

organizēja divus seminārus, kur piedalījās briežu dārzu īpašnieki, Latvijas Savvaļas dzīvnieku audzētāju asociācijas, VVD Reģionālo vides pārvalžu un Pārtikas un veterinārā dienesta pārstāvji.

Att.10. Seminārs par iežogoto platību dzīvnieku turēšanai produktu ieguvei vai sugas selekcijai un dzīvnieku kolekciju pārbaudei (Strenči)

4.KARTOGRĀFIJA

Dabas aizsardzības pārvalde pārskata periodā ir nodrošinājusi 32 ĪADT dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai un apsaimniekošanas pasākumu veikšanai nepieciešamā kartogrāfiskā materiāla sagatavošanu un nosūtīšanu (ortofotokartes un kadastra dati). Apsaimniekošanas pasākumu organizēšanai tika sagatavotas shēmas 5 ĪADT.

2005.gadā ir sagatavotas un nosūtītas kartes ar kadastra informāciju un ĪADT robežām Daugavpils, Rēzeknes un Madonas Reģionālām vides pārvaldēm, Rīgas Domes satiksmes departamentam, SIA „Grupa 93”, Biedrība „BEF”, privātpersonām, *Life* projektu pieteikumiem DP „Ogres ieleja” un AAA „Vestiena” teritorijām, Kohēzijas fonda

projektiem, Zemgales plānošanas reģionam. Regulāri sniegta informācija VIDM Dabas aizsardzības departamentam, Vides pārraudzības valsts birojam, Lauku atbalsta dienestam, VVD Reģionālajām vides pārvaldēm par zemes īpašumu atrašanos (vai neatrašanos) *Natura 2000* teritorijās.

Pēc pieprasījuma nosūtītas ĪADT robežas digitālā veidā Dobeles, Gulbenes, Balvu, Kuldīgas, Ludzas, Aizkraukles un Valmieras rajona teritorijas plānojumam un 31 vietējo pašvaldību teritorijas plānojumam, sniegti nosacījumi 47 pašvaldību teritoriju plānojamu izstrādei un atzinumi par 68 pašvaldību teritoriju plānojumam.

Sagatavotas 100 *Natura 2000* teritoriju izdrukas mērogā 1:10000 uz ortofoto pamatnes ar kadastra informāciju un 18 teritorijām sagatavotas un nodotas atjaunotas ortofotokartes (2004. un 2005.gada).

Sagatavotas un nodotas ortofoto kartes Slīteres NP administrācijai, Zivju resursu aģentūrai, Latvijas Dabas fondam, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācijai.

Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvalde realizējusi projektu „NATURA 2000 teritoriju robežu precizēšana atbilstoši aktualizētam kartogrāfiskajam materiālam”. Precīzas *Natura 2000* robežas nepieciešamas, lai normatīvajos aktos noteiktos īpašuma tiesību aprobežojumus aizsargājamās teritorijās varētu iezīmēt zemes gabalu robežu plānos un ierakstīt Zemesgrāmatā, pamatojoties uz reģionālās vides pārvaldes nostiprinājuma lūgumu.

2005.gadā darbs tika turpināts, ar GPS uztvērēju uzmērot atlikušās teritorijas, kuras nav iespējams digitizēt pēc aprakstiem (palienes robežas, apauguma robežas, kraujas malas u.c. gadījumi), kā arī apsekojot dabā un vienojoties par robežu maiņu tām teritorijām, kurām kļūdainu aprakstu vai situācijas maiņas dēļ (pēc mežierīcības mainīta meža kvartālu un nogabalu konfigurācija u.c.) nepieciešami robežu grozījumi un sagatavojot nepieciešamos materiālus šo grozījumu apstiprināšanai Ministru kabinetā. Projekta rezultātā pārskata periodā tika uzmērītas robežas dabā ar GPS uztvērēju 25 teritorijām, kā arī Precizētas robežas atbilstoši mērogam 1: 10000 un sagatavotas shēmas Ministru kabineta noteikumu grozījumiem 100 teritorijām.

Att. 11. Natura 2000 robežu precizēšana

5.PAPILDPIENĀKUMI

Ar vides ministra 11.04.2005. rīkojumu Nr.134 „Par Kohēzijas fondu pieteikumu veidlapām”, Dabas aizsardzības pārvaldei tika deleģēta Kohēzijas fondu pieteikuma veidlapas „Par Natura 2000 monitoringu atbildīgās institūcijas deklarācija” aizpildīšana. Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvalde izskatījusi 48 pieprasījumus un sagatavojusi 43 veidlapas „Par Natura 2000 monitoringu atbildīgās institūcijas deklarācija”.

6.BUDŽETA INFORMĀCIJA

Finansējums un tā izlietojums 2005.gadā

Dabas aizsardzības pārvaldes budžeta līdzekļu izlietojums 2005.gadā ir apkopots divās tabulās (skatīt 6.1. un 6.2.tabulas).

Aktīvi un pasīvi (kopsavilkuma balance latos)

6.1.tabula

Nr. p.k.		Gada sākumā	Gada beigās
1.	Aktīvi:	49 144	128 989
1.1.	Ilgtermiņa ieguldījumi	42 808	56 449
1.2.	Apgrozāmie līdzekļi	6 336	72 540
2.	Pasīvi:	49 144	128 989
2.1.	Pašu kapitāls	48 411	128 072
2.2.	Kreditore	733	917

Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums (latos)

6.2.tabula

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	221328	603 930	603 930
1.1.	dotācijas	221328	603 930	603 930
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā):	194194	603 930	445 813
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	183325	283 725	283 706
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	-	-	-
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	118197	189 523	189 508
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	10869	320 205	162 107

Kopumā Dabas aizsardzības pārvalde 2005.gadā sekmīgi ir realizējusi tai uzticētos uzdevumus un izpildījusi savas finansiālās saistības un prasības.

7.PERSONĀLS

Informācija par amata vietu skaitu un faktisko vidējo darbinieku un ierēdņu skaitu pārskata periodā apkopota tabulā 7.1.

Tabula 7.1.

Rādītājs	2005
Štata vienību skaits Dabas aizsardzības pārvaldē	14
Iedalījums pēc statusa	
ierēdņi	7
darbinieki	7

Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvaldē strādājošo skaits sadalījuma pa vecuma un dzimuma grupām atspoguļots tabulā 7.2.

Tabula 7.2.

2.1. Vecums/dzimums (skaits)	Sievietes	Vīrieši
20-29 gadi	5	4
30-39 gadi	2	1
40-49 gadi	4	2
50-59 gadi	2	-
60-69 gadi	-	-
70 gadi un vairāk	-	-

Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvaldē strādājošo izglītības līmenis atspoguļots tabulā 7.3.

Tabula 7.3.

Izglītības līmenis	Darbinieku skaits		Ierēdņu skaits	
	Ir ieguvuši	Turpina studijas	Ir ieguvuši	Turpina studijas
Bakalaura grāds	2	1	2	2
Vairāki bakalaura grādi	-	-	-	-
Maģistra grāds	2	1	10	-
Vairāki maģistra grādi	-	-	1	-
Profesionālā augstākā izglītība	1	-	2	-
Doktora grāds	-	-	-	-
Kopā darbinieki ar augstāko izglītību	5		9	
Kopā darbinieki ar vidējo izglītību	2	1	-	-

Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvaldes personāla mainības situācijas raksturojums atspoguļots tabulā 7.4.

Tabula 7.4.

	2005
Personu skaits, ar ko pārskata periodā pārtrauktas darba attiecības, kopā:	5
t.sk. ierēdņi	4
t.sk. darbinieki	1
Personu skaits, kas pārskata periodā ir bērna kopšanas atvaļinājumā, kopā:	1
t.sk. ierēdņi	1
t.sk. darbinieki	-
Personu skaits, ar ko pārskata periodā uzsāktas darba attiecības, kopā:	6
t.sk. ierēdņi	3
t.sk. darbinieki	3

7.1.PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA

Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieku profesionālo kvalifikāciju raksturo gan izglītības līmenis, gan apmācība dažādosursos un semināros. 14 darbiniekiem ir augstākā izglītība, 10 no tiem ir maģistra grāds, bet viens studē doktorantūrā.

Pārvaldē liela vērība tika pievērsta izglītošanas jautājumiem, lai darbinieki varētu sekmīgi realizēt Pārvaldes uzdevumus, pārzinot likumdošanas jautājumus, administratīvo procesu iestādē, ES prasības, kuras saistītas ar dabas aizsardzības jautājumiem. Pārskata periodā tika apgūti kursi Valsts administrācijas skolā - „Publiskā runa, sarunu un sapulču vadīšana”, „ES Vides politika”, „Projektu vadība”, „Latvijas pievienošanās ES, process un situācija pēc sarunu noslēguma”, "Sabiedriskās attiecības: informācija pieejamība un saikne ar sabiedrību", kā arī SIA „Vadības sistēmu un mārketinga pētījumu aģentūras”, organizēto mācību kursu „Personāla lietvedība”, SIA „Merkūrijs konsultants” mācību kursu „Lietišķā etiķete” u.c.

Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieki ir aktīvi piedalījušies arī zinātnisko pētījumu vides jomā plānošanas, izstrādes un analīzes pasākumos. Sugu un biotopu daļas darbinieki ir snieguši prezentācijas Latvijas Ainavu arhitektūras biedrības seminārā „Ainavu aizsardzība Latvijā”, Latvijas Universitātes 63.zinātniskajā konferencē (2 ziņojumi par aizsargājamām sugām un biotopiem).

Piedalījušies Baltijas Vides foruma organizētajā seminārā “EP direktīvām atbilstoša biodaudzveidības monitoringa ieviešana ES dalībvalstīs”, apspriedēs un semināros par monitoringa prioritātēm (Latvija, Igaunija). LDF rīkotajos semināros par purvu, pļavu un lauksaimniecības zemju monitoringu, dabas aizsardzības plānu izstrādi u.c.

Maģistrantūras studiju ietvaros Gundega Freimane piedalījusies Cēsu pilsētas Vides politikas plāna izstrādē, Carnikavas - piekrastes pašvaldības ilgtspējīgas attīstības rīcības programmas izstrādē.

Doktorantūras studiju ietvaros Mārtiņš Kalniņš sniedzis ziņojumus starptautiskā vaboļu pētniecības simpozijā par ES direktīvas aizsargājamo sugu stāvokli Latvijā (Daugavpils), starptautiskā ūdensvaboļu pētniecības seminārā par ES direktīvas aizsargājamo sugu stāvokli Latvijā (Sigulda), piedalījies grāmatas “Latvijas airvaboles” izstrādē, Rīgas Vides aizsardzības fonda sabiedriskās padomes sēdē, Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes diskusijā par vētras postījumiem mežos, LIFE projekta sapulcē par Gaujas palienes pļavu aizsardzību, Vides konsultatīvās padomes sēdēs, LU Bioloģijas fakultātes lauka kurss ekoloģijā II prakse (Cēsu raj.), Latvijas-Polijas organizētā Latvijas reto un mazpazīstamo spāru sugu izpētes ekspedīcija (Latvija).

Pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvaldes kolektīvam tika organizēts seminārs „Dabas aizsardzības pārvalde: vakar, šodien un rīt”, kur uzmanība tika vērsta uz savstarpējās sadarbības veicināšanu un saliedētas komandas veidošanu.

Att. 12. Kopēja uzdevuma veikšana seminārā „Dabas aizsardzības pārvalde: vakar, šodien un rīt” ietvaros

8.KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

8.1.PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI

Komunikācijai ar sabiedrību un tās informēšanai Dabas aizsardzības pārvalde pārskata periodā ir pievērsusi it īpaši lielu lomu un veltījusi ievērojamus finanšu un cilvēku resursus. Dabas daudzveidības saglabāšana un aizsardzība gan atsevišķu sugu, gan biotopu saglabāšana ir tieši atkarīga no sabiedrības izpratnes par dabas aizsardzību.

Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapa www.dap.gov.lv tiek regulāri tiek publicēta aktuālā informācija, ir izveidotas sadaļas, kas informē par sagatavošanā esošajiem dabas aizsardzības plāniem un to attīstības etapiem, sugu aizsardzības plāniem Latvijā, kā arī izveidota sadaļa par apsaimniekošanas projektiem.

Plašs sabiedrības loks 2005.gada 9. un 10.aprīlī tika aicināts „Putnu dienās” Rīgas Nacionālajā Zooloģiskajā dārzā kļūt par „Dzeņa darbnīcas” dalībnieku, kur katrs interesents no iepriekš sagatavotiem materiāliem varētu mācīties izgatavot pareizas konstrukcijas putnu būrīšus Dabas aizsardzības pārvaldes speciālistu vadībā. Putnu būrīši tika gatavoti urālpūcēm un mazākajām Latvijas pūcītēm – apodziņiem. „Dzeņa darbnīcā” izgatavotie putnu būrīši tika izvietoti ĪADT, visā Latvijā.

Att. 13. „Dzeņa darbnīca”

8.2.SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA PAR CITES

Sabiedrības informēšanai par Vašingtonas konvenciju pārskata periodā ir ieguldījusi īpaši lielu darbu. Bet liels darbs ir jāiegulda izglītošanas jomā. 2003.gadā tika uzsākta 2004. un 2005.gadā veiksmīgi turpinājās sabiedrības informēšanas kampaņa Rīgas rajona skolās un sabiedriskos pasākumos ar ceļojošo CITES izstādi.

Att. 14. CITES izstāde Kongresu namā

Dabas aizsardzības pārvalde ir piesaistījusi papildus finanšu līdzekļus un realizējusi projektu „Informatīvā kampaņa par ierobežoti izmantojamām sugām”. Projekta realizācijas rezultātā izdots plakāts „Nepērc!” un buklets „Baudi dabā Neņem līdzi!”, kas veidots vienotā stilā ar plakātu „Nepērc!”. Plakāts informē plašu sabiedrības loku par aizsargājamo augu sugām, tirdzniecību ar kurām nepieļauj gan Latvijas likumdošana, gan 1973.gada Vašingtonas konvencija (CITES konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām). Plakāts tika izvietots ziedu tirdziņos un citās atbilstošās vietās, šādi informējot potenciālos pārdevējus un pircējus par aizsargājamām sugām un atbildību, kas iestājas šos augus plūcot, pārdodot un pērkot.

**Vai Jūsu bērni
tās vēl redzēs?**

Foto: Māris Liekals

**Plūcot vai pērkot apdraudētos augus,
Tu posti Latvijas dabai!**

Orhidejas un stapeļņi aug ļoti lēni – to attīstības cikls no sēkļa vai sporas līdz vairoties spējīgam augam ilgst vairāk nekā 10 gadus. Ja šie augi tiek regulāri plūkti, tie nespējot un pakāpeniski iznīkst.

**ATCERIES –
šos augus aizsargā likums!**

Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12. pants nosaka, ka šos augus aizliegts ievākt savvaļā, tirgot, kolekcionēt, dāvināt, mainīt, kā arī audzēt.

Sods par sugu un biotopu likuma pārkāpumiem ir noteikts Administratīvo pārkāpumu kodeksa 78. pantā. Fiziskām personām tas ir no 10 līdz 500 latiem, bet juridiskām personām no 50 līdz 1000 latiem.

Iepazīsti apdraudētos augus dabā!

PALĪDZI

aizsargāt mūsu dabu!

**Ja redzi tirgojam
apdraudēto sugu augus,
ZVANI!**

Valsts Vides Dienests	7084200
Daugavpils RVP	5424430
Jelgavas RVP	3023228
Lielrīgas RVP	7084279
Liepājas RVP	3421773
Madonas RVP	4807451
Rēzeknes RVP	4638209
Valmieras RVP	4207266
Ventspils RVP	3625332

Buklets izdots
ar LVAF
finansālo
atbalstu

www.dap.gov.lv

Buklets drukāts uz vides draudzīga papīra.

Izvēlies dabas aizsardzību!

Baudi dabā

Dzeltenā daudzkarpīte
Cypripedium calceolus Foto: Māris Liekals

NEŅEM LĪDZI!

Att. 15. Buklets „Baudi dabā Neņem līdzi!”

CITES jeb Vašingtonas konvencija ir „Par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām”. Konvencijas mērķis ir aizsargāt apdraudēto savvaļas dzīvnieku un augu sugas no strauji augošās starptautiskās tirdzniecības, kuras rezultātā daudzas augu un dzīvnieku sugas ir nonākušas līdz iznīcības robežai. Augi un dzīvnieki tiek izņemti no to dabiskās vides un nogalināti, lai no tiem gatavotu dažādus suvenīrus, piemēram, krokodilādas somiņas un citus izstrādājumus. Kā arī savvaļas dzīvnieki tiek sagūstīti, un pārdoti kā mājdzīvnieki, kaut gan cilvēka mājoklī daudzi no tiem nespēj izdzīvot un aiziet bojā nepiemērotu vides apstākļu dēļ. Tāpēc tika izveidota sociālā reklāma „Nepērc dzīvību”, kurā stilizētu attēlu veidā iekļauti augi, dzīvnieki, kā arī to izstrādājumi. CITES konvencijas panākumi atkarīgi no katra cilvēka rīcības, īpaši tūristi var kļūt par savvaļas augu un dzīvnieku kontrabandistiem, pašiem to nezinot. Sociālā reklāma „Nepērc dzīvību” tika raidīta Latvijas Televīzijas programmā LTV1 laika posmā no 13.12.2005. līdz 25.12.2005. Sociālā reklāma „Nepērc dzīvību” rosina sabiedrību pārdomām par savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzību. Sociālā reklāma „Nepērc Dzīvību” ir pieejama Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā ar iespēju lejuplādēt <http://www.dap.gov.lv> jebkuram sabiedrības loceklim.

8.3.SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA PAR ĪADT

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību - retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir Latvijas „zaļās pērles”, kas ir gan īpaši saudzējamas, gan domātas cilvēku atpūtai un vides izglītībai. Lielākās un apmeklētākās Latvijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, laika gaitā, ir izveidojušas un pilnveidojušas savu infrastruktūru, dizaina elementus un atpazīstamību. Citas teritorijas savukārt ir attīstības procesā, kur ar teritoriju apsaimniekotāju iniciatīvu, tiek izvietoti gan informatīvie stendi, gan veidoti infrastruktūras objekti - laipas, kāpnes un atpūtas vietas un informatīvie stendi. Nereti ir vērojams, ka stendu un infrastruktūras objektu materiāli, stili, formāti un krāsas tiek izvēlēti pēc katra individuālās gaumes un pieredzes, vienā teritorijā dažādās uzstādīšanas reizēs izvēloties dažādus risinājumus, tādējādi neveicinot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju atpazīstamību un vienotu stilu. Lai šo situāciju uzlabotu pārskata periodā tika realizēts projekts "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vienotais stils un informatīvās zīmes". Projekta mērķis ir veicināt sabiedrības dabas aizsardzības izpratni, radot vienotu un atpazīstamu Latvijas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju informatīvo materiālu, informācijas zīmju un infrastruktūras objektu stilu, kā arī informēt sabiedrību par ĪADT robežām un aizsardzības kategorijām. Projekta darba gaitā tika apkopota gan Latvijas, gan ārzemju aizsargājamo teritoriju pieredze vienota stila un atpazīstamības radīšanā. Materiāli tika apkopoti un veiksmīgākie risinājumi tika ņemti par pamatu skiču materiālam, ar kuru iepazīnās valsts un pašvaldību institūciju, kā arī sabiedrisko organizāciju pārstāvji darba semināros, kura laikā izteiktie komentāri un papildinājumi tika ņemti vērā izstrādājot tālāko darba variantu vienotā ĪADT stila rokasgrāmatai. Izstrādātās dizaina vadlīnijas un ieteicamais izvietojuma standarts ļautu izvairīties no haotiskas pašdarbības šajā jomā, kā arī samazinātu plānošanas izmaksas. Izstrādātā vienotā ĪADT stila rokasgrāmata ir pieejama Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā ar iespēju lejuplādēt <http://www.dap.gov.lv> jebkuram sabiedrības loceklim.

Att. 16. Darba seminārs vienotā ĪADT stila rokasgrāmatas izstrādei

8.4.SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Dabas aizsardzības pārvalde aktīvi sadarbojas ar nevalstiskajām organizācijām gan organizējot plašus sabiedrību iesaistošus pasākumus, piemēram, pasaules vides dienai veltītu akciju „Meklējam griezi!”. Sadarbībā ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību ir izdoti informatīvie materiāli „2005.gada putns – Ziemeļu gulbis”, plakātu sērijā „Katram savu māju!”. Pirmais sērijas plakāts ir veltīts zaļajai vārnam. Pastiprināta uzmanība šim krāšņajam, sīļa lieluma putnam tiek pievērsta, jo beidzamajos gados strauji samazinās zaļo vārnu skaits. Latvijā vēl 20. gs. sākumā to skaits sniedzās tūkstošos, bet tagad saglabājušies vien 10 – 15 pāru.

Att. 17. Plakāts „Zaļā vārns”

Sadarbībā ar Latvijas Entomoloģijas biedrību, Latvijas Botāniķu biedrību, Latvijas Ornitoloģijas biedrību, Latvijas Dendrologu biedrību, Latvijas Mikologu biedrību un Latvijas Dabas muzeju Dabas aizsardzības pārvalde ir izdevusi 2005.gada dabas simbolu plakātu, kas ļoti plašu atsaucību guvis Latvijas skolās.

2004.gadā Dabas aizsardzības pārvalde kļuva par EUROPARC Federācijas biedru. EURORAPARC Federācija ir dibināta 1973.gadā un tās mērķi ir veicināt dabas aizsardzību Eiropā. Lai to sasniegtu, EUROPARC Federācija koordinē dažādas aktivitātes, realizē starptautiskas programmas, nodrošina informācijas un pieredzes apmaiņu starp dažādās Eiropas aizsargājamās teritorijās strādājošajiem. Šobrīd EUROPARC Federācijai ir jau vairāk kā 400 biedru 38 Eiropas valstīs.

2003.gadā tika nodibināta EUROPARC Ziemeļvalstu un Baltijas valstu daļa, lai sekmētu reģionālo sadarbību un izveidotu ciešākas saites starp mūsu reģiona dalībvalstīm. 2004.gadā, pēc iestāšanās EUROPARC Federācijā, Dabas aizsardzības pārvalde kļuva arī par tās Ziemeļvalstu un Baltijas valstu daļas biedru. Šajā daļā ir 30 biedri no astoņām valstīm. Laika periodā no 2003. līdz 2005.gadam daļas prezidentūra bija uzticēta Somijas Metsāhallitus. Daļas prezidents un koordinators nodrošināja regulāru informācijas apmaiņu par daļā notiekošo. 2005.gadā īpaša uzmanība daļas darbībā tika pievērsta lauku rajonu ilgtspējīgai attīstībai.

Tā kā Dabas aizsardzības pārvalde kopš iestāšanās Ziemeļvalstu un Baltijas valstu daļā ir aktīvi piedalījusies tās darbā, mums ir uzticēta daļas prezidentūra nākamajiem diviem gadiem.

Att. 19. Darba seminārs EUROPARC Ziemeļvalstu un Baltijas valstu daļai

10.PROGNOZES UN PLĀNI NĀKAMAJAM - 2006.GADAM

2006.gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, strauji pieaugs pašvaldību teritoriju plānojumu izstrādes apjoms, kuriem, savukārt, būs jāizvērtē un jāņem vērā dabas aizsardzības prasības un ierobežojumi. Līdz ar to pieaugs nepieciešamās informācijas apjoms par *Natura 2000* vietām, to dabas aizsardzības plāniem, precīzu kartogrāfisko materiālu un individuāliem aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumiem.

Jāatzīmē, ka tajās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kurās apsaimniekošanas pasākumi ir uzsākti iepriekšējos gados, ir jānodrošina procesa ilgtspējība arī 2006.gadā. Ir sagaidāms pieaugošs projektu apjoms finansējuma saņemšanai, iesaistot arī Dabas aizsardzības pārvaldi, lai veiktu apsaimniekošanas aktivitātes ĪADT, gan arī dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai.

Veicot starptautiskās saistības *CITES* konvencijas ieviešanā, 2006.gadā turpinās pieaugt Dabas aizsardzības pārvaldes komandējumu izdevumi uz ES galvaspilsētu, Briseli, kā arī darba apjoms dažādu atļauju sagatavošanā.

2006.gadā ievērojams darbs būs jāiegulda, lai sagatavotos Latviju pārstāvēt 14.Vašingtonas konvencijas konferencē, kas notiks 2007.gada jūlijā Nīderlandē.

Lai paaugstinātu Dabas aizsardzības pārvaldes administratīvo kapacitāti un darbinieku profesionālo līmeni, 2006.gadā plānots turpināt apgūt Valsts administrācijas skolas piedāvātos kursus, piedalīties semināros, kas saistīti ar strādājošo darbības jomu Dabas aizsardzības pārvaldē – izglītošanos par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas pasākumu organizēšanu, dabas aizsardzības plānu izstrādāšanu un uzraudzību, un iegūtu profesionālo kvalifikāciju jautājumos, kas vērsti uz ES likumdošanas prasību izpildi, sevišķi *CITES* konvencijas uzraudzības kontekstā.

Viens no galvenajiem Dabas aizsardzības pārvaldes uzdevumiem 2006.gadā ir uzraudzīt dabas aizsardzības plānu kvalitatīvu izstrādi un veicināt sabiedrības iesaistīšanu šajā procesā, kā arī sadarboties ar visiem iespējamiem partneriem, lai paaugstinātu sabiedrības informētību par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām it īpaši, nodrošinot informāciju par *Natura 2000* teritorijām.

Ar 2006.gada 1.janvāri stājās spēkā Likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos”. Dabas aizsardzības pārvaldei 2006.gadā būs jāiegulda ievērojams darbs, lai ieviestu iepriekš minētā likuma prasības.

2006. gadā EUROPARC Ziemeļvalstu un Baltijas valstu daļas darbībā īpaša uzmanība tiks pievērsta reindžeru - junioru sagatavošanas teorijai. Galvenie darbības virzieni tiks saglabāti tie paši, ko ir iestrādājuši Somijas kolēģi savas prezidentūras laikā. Uzmanība tiks vērsta uz ciešas un tradīcijām bagātas sadarbības veicināšanu starp daļas biedriem.